

Формування і заняття в цих групах проводяться відповідно особливостей захворювання студента [3].

Таким чином, в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького актуальною – є мотивація до здорового способу життя серед студентства, формування у них високого поведінкового рівня по відношенню до свого способу життя. Студенти – це наше майбутнє, від якого залежить соціально-економічне благополуччя нашої країни і здоров'я населення в наступні роки.

Список використаних джерел та література

1. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р.
2. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2011 р. № 1164-р.
3. Проценко А.А. Педагогічні умови оцінювання психічного стану студентів спеціальної медичної групи з фізичного виховання//Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету: зб. наук. статей/Ред. кол.: І.П. Аносов (голов. ред.) та ін. – Мелітополь, 2011. – Вип. 6. – С. 264-271.

Олена Арабаджі
Олексій Андрющенко
Мелітополь

РОЛЬ ЛОКАЛЬНОГО МУЗЕЮ В РЕГІОНАЛЬНОМУ КУЛЬТУРНОМУ ТА СОЦІАЛЬНОМУ ПРОСТОРІ (НА ПРИКЛАДІ ІНТЕРКУЛЬТУРНОГО МУЗЕЯ МІСТА МЕЛІТОПОЛЯ)

Україна є найбільшою за площею країною Європи. Її територія визначається не тільки різноманітністю природно-ландшафтних і кліматичних характеристик, але й етнічним складом населення, його традиціями, ремеслами та іншими компонентами, які власне й становлять самобутність конкретної місцевості. Кожен регіон України наділений своїм унікальним історико-культурним потенціалом, який може бути використаний для розвитку території та формування самосвідомості його мешканців. Визначення регіональним співтовариством свого місця в часі та просторі може відбуватися за допомогою таких понять як «історія», «пам'ять», «спадщина» і особлива роль у цьому процесі належить музеям.

Згідно зі Статутом Міжнародної ради музеїв (International Council of Museums – ICOM), музей – це «постійна некомерційна установа, покликана служити суспільству, сприяти його розвитку, що є доступною широкій публіці та займається надбанням, зберіганням, дослідженням, популяризацією та експонуванням матеріальних свідчень про людину та середовище її проживання із метою дослідження, освіти, а також для задоволення її духовних потреб» [2].

У сучасному швидкоплинному світі музею традиційно притаманна стабільність у збереженні цінностей вищого порядку, акумульованих у громадській «системі пам'яті». Однак, продовжуючи залишатися оберігачами культурної спадщини, музеї зазнають серйозних трансформацій, перетворюючись на систему, яка стає більш відкритою суспільству, орієнтованою на його запити. Музеї вже не можуть орієнтуватися тільки на збереження і надання доступу до культурної спадщини – вони стають інтерпретаторами та активними учасниками соціокультурних процесів.

Світова музейна практика демонструє серйозний потенціал впливу музеїв на сучасну соціокультурну ситуацію. Музей сьогодні розглядається вже як центр інформації, культури і науки, як місце зустрічі різних вікових, соціальних, професійних або етнічних груп, для кожної з яких його відвідування має свій специфічний сенс. Функції музею розширюються, а напрями

роботи, які раніше вважалися допоміжними, отже і необов'язковими, сьогодні стають неодмінним елементом діяльності. Разом із такими традиційними формами як екскурсії, концерти, свята, клуби за інтересами, в музеях відбуваються постановки спектаклів, презентації, ініціюються різні соціальні та культурні проекти. Крім традиційних контактів з органами управління культурою, навчальними закладами, налагоджуються зв'язки з мас-медіа, бізнес-структурами, неурядовими організаціями та іншими установами культури.

Нова соціокультурна ситуація серйозно коригує роботу музеїв. Їх важливим завданням є індивідуалізація, набуття власного «обличчя». Музей має стати «рідною домівкою» культурного різноманіття, що є характерною рисою сьогодення і протистоїть глобальній культурі та глобальній ідентичності [1].

Зазначені вище тенденції музейної практики зумовлюють актуальність проблеми становлення локального музею як центру регіонального культурного та соціального розвитку. Під поняттям «локальний музей» розуміємо особливий тип музею, своєрідність якого пов'язана зі специфікою відповідного регіонального культурного та соціального простору. Тип локального музею визначається не його місцезнаходженням, а ступенем орієнтації на місцеву культурну спадщину. За таких умов музей розглядається як певний центр тяжіння різних верств суспільства, місце перетину різних спільнот. Музей організовує комунікацію в межах місцевого співтовариства, стає формою реалізації інтересів різних суспільних груп або течій, тобто виконує роль інструмента самореалізації суспільства.

Прикладом локального музею, діяльність якого спрямована на місцеве співтовариство та його міжкультурні традиції є, на наш погляд, Інтеркультурний музей, створений у місті Мелітополі. Слід зазначити, що Мелітополь має офіційний статус інтеркультурного європейського міста, в якому мешкають представники понад 100 різних національностей, працює 19 національно-культурних товариств, діє 9 творчих колективів національних культур, засновано Спільноту громадських організацій «Раду національних товариств». У 2008 році Мелітополь став першим українським містом – учасником Програми Ради Європи «Міжкультурні міста», а в 2011 році – Української платформи інтеркультурних міст. Різноманітна міжкультурна діяльність мелітопольської громади є позитивним прикладом не тільки для Запорізького краю, а й України в цілому, і знайшла своє відображення в експозиціях та діяльності Інтеркультурного музею, створеного у 2011 році при етнографічному караїмському центрі "Кале".

Вже саме відкриття музею, на якому були присутні гості з Туреччини, Росії, Болгарії та великої кількості міст України, стало значною подією в соціокультурному житті Мелітопольщини, сприяючи прискоренню розвитку низки міжкультурних проєктів. У музеї представлено цікавий стенд, присвячений Мелітополю як першому інтеркультурному місту на мапі України, а також інші стенди та експозиції про діяльність міських національно-культурних товариств: товариства болгарської культури «Балкани», єврейської громади, комітету сприяння повернення кримськотатарського народу «Азат», громадської організації українсько-польського культурно-просвітницького товариства «Полонія», української громадської організації німецької культури «Zupause», товариства за німецьку самобутність «Відербург», українсько-білоруської спілки «Полісся», чеського культурно-просвітницького товариства «Богемія», товариства греків «Еллада» та інших.

Окремі стенди та експозиції музею розповідають про історію, релігію, мову, культуру, видатних воїнів, діячів науки та культури одного з найменших етносів світу – караїмів. Особливий інтерес викликають воскові фігури караїма та караїмки в національному одязі, які споживають традиційний і улюблений свій напій – міцну каву. Відвідувачі музею із задоволенням споглядають старовинні світлини караїмських родів, предмети їхнього домашнього побуту. Цікавими також є матеріали про сучасну діяльність мелітопольських

караїмів, громада яких незважаючи на свою малочисельність, є однією з найактивніших учасниць вирішення питань збереження та відродження свого етносу. Зазначимо, що експозиції музею постійно поповнюються і оновлюються завдяки спільним зусиллям членів громадської ради музею.

Етнографічні екскурсії, які вже стали візитівкою Інтеркультурного музею, знайомлять численних мешканців та гостей міста з історією й сучасним життям національно-культурних товариств Мелітопольщини. За досить нетривалий час існування музею його гостями були делегації міст-побратимів Мелітополя – Брив-ла-Гайярд (Франція), Слівен (Болгарія). Музей також відвідав Пятрос Вайтекунос – Надзвичайний і Повноважний посол Литовської Республіки в Україні, який сприяв візиту до Мелітополя делегації караїмів з Тракая (Литва). В Інтеркультурному музеї також побували гості з Києва, Івано-Франківська, Дніпропетровська, Белгорода, Москви, Пскова, Махачкалі, Кишинева, Торонто, Чикаго, Белфаста, Арадагана, Стамбула, які залишили схвальні відгуки щодо діяльності музею та його ролі у формуванні толерантного обличчя Мелітопольщини. Просвітницька робота музею була високо відзначена науковими співробітниками музею народної архітектури та побуту Пирогово (Київ). Бажаючі заочно відвідати музей можуть скористатися віртуальною екскурсією [2].

Слід зазначити, що з моменту свого відкриття Інтеркультурний музей став важливою комунікативною площиною для культурного та соціального діалогу громади міста. На його базі проводяться вже традиційні загальноміські заходи: інтеркультурний Великдень, День толерантності, благодійний Різдвяний ярмарок, свята і фестивалі національних спільнот. Представники різних етносів демонструють тут свою майстерність у виконанні народних пісень, виготовленні національних кулінарних страв і виробів – все це робить їх зустрічі змістовними і яскравими. В музеї проходять засідання міської спілки краєзнавців, презентації книг, етнографічні практики студентів і школярів. Під егідою музею відбувся обласний краєзнавчий турнір «Олександрівські таємниці», присвячений 75-річчю створення Запорізької області.

У вересні 2014 року в Інтеркультурному музеї проведено соціально-мистецький форум «Міжкультурний Мелітополь за єдину і соборну Україну». У січні 2015 року відбувся круглий стіл, присвячений Дню Соборності України, наприкінці якого було прийнято відкрите звернення до мелітопольців та співвітчизників із закликом до громадянської єдності. Вагаємо, що такий напрям діяльності музею сприяє соціальній та культурній консолідації мешканців нашого міста та Запорізького регіону, формує їх національне самоусвідомлення.

У підсумку, наведемо цікаву й актуальну, на наш погляд, думку відомого англійського музеолога, керівника Європейського музейного форуму Кеннета Хадсона, який вважає, що музеї повинні бути «знаряддям розв'язання проблем» сучасної людини і «якщо музеї не зуміють відгукнутися на соціальні зміни та відтворити їх, вони, безумовно, перестануть виправдовувати підтримку, яку надає їм суспільство" [4, с. 6].

Список використаних джерел та література

1. Мастеница Е.Н. Региональный компонент деятельности современного музея / Е.Н. Мастеница [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.allnorth.ru/articles>
2. Мелітополь город виртуальный [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://3d-melitopol.com.ua/temp/chir>.
3. Устав ИКОМ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.icom.org.ru/get.asp>.
4. Хадсон Кеннет. Влиятельные музеи / Пер. с англ. / Кеннет Хадсон – Издательство: Классика. – XX1, 2004. – 196 с.